

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om arbetsmarknadsstöd skall ändras. För att stödja sysselsättningen av den som har rätt att få arbetsmarknadsstöd och för att ersätta de kostnader som mottagandet av arbetet medfört skall Arbetskraftsbyrån kunna bestämma att arbetsmarknadsstödet i högst två månader fortsätter som resebidrag under ar-

betsförhållandet. Enligt propositionen skall resebidraget förutsätta att heltidsarbete tas emot utanför den egna pendlingsregionen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2001 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2001.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Resebidrag

Allmänt

Inom arbetsförmedlingen är strävan att sammanföra arbetsplatser och arbetssökande så träffande och effektivt som möjligt. Eftersom det i vissa situationer håller på att bli svårare att finna arbetssökande som motsvarar kraven, gäller det att utveckla sätt att förvärva nya arbetstagare samt att stöda arbetslösas frivilliga arbetsökning och sysselsättning.

Regional rörlighet utgör ett viktigt led i dynamiken på arbetsmarknaden och i den ekonomiska utvecklingen. Lång pendling mellan arbetsplatsen och arbetstagarens bostadsort har blivit en viktig form av rörlighet på arbetsmarknaden. Pendlingen över kom-

mungränserna överskrider ofta också gränserna för pendlingsregionen, även om bestämmelsen om pendlingsregionerna för utkomstskyddet för arbetslösa har ändrats genom lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1324/1999).

De arbetslösas möjligheter att söka och ta emot arbetsplatser utanför den egna pendlingsregionen varierar betydligt. De som får arbetslöshetsdagpenning har uppfyllt arbetsvillkoret, dvs. under granskningsperioden har de arbetat i ett arbetsförhållande i tio månader eller som företagare i 24 månader. Utgångspunkten är att sannolikheten för att arbetslösa som får utkomstskydd för arbetslösa skall få arbete är klart större än för arbetslösa arbetssökande som får arbetsmarknadsstöd och som inte uppfyller arbetsvillkoret eller redan har fått arbetslöshetsdagpenning så länge det högst är möjligt.

Av de 312 000 personer som fick arbetsmarknadsstöd 1999 var nästan 135 000 arbetslösa som erhållit förmånen utan avbrott

eller på grund av upprepad arbetslöshet i mera än 500 betalningsdagar. De 312 000 förmånstagarna hade haft i genomsnitt 514 betalningsdagar, dvs. arbetsmarknadsstöd hade betalats i sammanlagt två år. De som får arbetsmarknadsstöd har således ofta på grund av den utdragna arbetslösheten också sämre ekonomiska möjligheter än andra arbetslösa att klara av de omedelbara kostnader som följer av att ett arbete tas emot, t.ex. rese- och flyttkostnader.

För främjande av rörligheten finns för närvarande rörlighetsunderstöd, som föreskrivs i 11 § lagen om arbetskraftsservice (1005/1993) och i 2 kap. förordningen om förmåner i samband med arbetskraftsservice (1253/1993). Genom rörlighetsunderstödet kan arbetslösa eller de som blir arbetslösa få ersättning för resekostnaderna, om de söker eller övergår i arbete utanför pendlingsregionen för den kommun där de har sin hemort. I 4 § 1 mom. i nämnda förordning begränsas ersättningen till resekostnadsersättning för en resa som företas för att studera en arbetsplats, ingå arbetsförhållande eller flytta till en ny arbetsplats. Inkomstbeskattningen har också verkningar som stöder rörligheten. Regeringen har särskilt strävat efter att utveckla avdraget för inkomstens förvärvande så, att det stöder sysselsättning i sådana situationer där en person erbjuds lönearbete bara under en del av skatteåret.

Av dem som får arbetsmarknadsstöd och som har svårt att få arbete är en betydande del sådana som behöver stödåtgärder från arbetsförvaltningen för att de skall sysselsättas, t.ex. utbildning, arbetspraktik eller arbete som stöds med sysselsättningsstöd. För en del av dem som får arbetsmarknadsstöd gäller att det, för att de skall komma ut på den öppna arbetsmarknaden eller börja omfattas av arbetsförvaltningens åtgärder, förutsätts att andra myndigheter, i första hand social- och hälsovården i kommunerna, mera effektivt bjuder ut sina tjänster, t.ex. i form av den arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som regeringen föreslår särskilt. Bland dem som får arbetsmarknadsstöd finns det dock också sådana arbetslösa som sannolikt inte kommer att få arbete på boningsorten, men som erbjuds arbetsmöjligheter utanför den egna pendlingsregionen. Både arbetskraftspolitiskt

sett och för förebyggande av utslagning är det nödvändigt att utvidga deras arbetssökning och förbättra deras möjligheter att ta emot också arbete längre bort.

För de ekonomiskt mest utsatta arbetslösa täcker det nuvarande systemet med rörlighetsunderstöd och skattemässig stimulans inte tillräckligt väl de direkta kostnader som mottagandet av ett arbete föranleder i sådana fall då kostnaderna är betydande på grund av arbetsplatsens läge. I propositionen föreslås därför att arbetskraftsbyrån skall kunna bestämma att arbetsmarknadsstöd fortsättningsvis skall betalas ut i form av resebidrag enligt prövning när en arbetssökande får arbete vid en arbetsplats utanför pendlingsregionen för den kommun där han eller hon har sin hemort.

Förutsättning och begränsningar i fråga om resebidrag (12 d och 12 e §)

Bestämmelser som förutsättningarna för resebidrag föreslås i en ny 12 d § som skall fogas till lagen om arbetsmarknadsstöd, och bestämmelser om begränsningarna i fråga om erhållandet föreslås i en ny 12 e §. Resebidraget bör vara en förmån som beviljas enligt prövning. På ansökan av en arbetslös arbetssökande fattar arbetskraftsbyrån beslut om beviljandet. Enligt 12 d § 1 mom. skall resebidrag kunna beviljas den som får arbetsmarknadsstöd eller den som har rätt att få arbetsmarknadsstöd. Enligt 2 mom. bör som stödberättigad utöver förmånstagaren också betraktas den som inte får en förmån på grund av en tidsfrist utan förmån, självrisktid, behovsprövning, annan socialförmån med nedsättande verkan eller på grund av försenad ansökan om jämkad arbetsinkomst eller arbetsmarknadsstöd under arbetslöshets-tiden.

Det viktigaste syftet med resebidraget är att förbättra de arbetslösas ekonomiska möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden. Bidraget syftar till att ersätta sådana betydande kostnader som direkt föranleds av att ett arbete tas emot och som annars, på grund av den arbetssökandes ekonomiska förhållanden, kan utgöra ett hinder för att arbetet skall kunna tas emot. Beviljandet av bidrag och bidragets varaktighet baserar sig på

en helhetsprövning, som beaktar den arbetskraftspolitiska ändamålsenligheten, t.ex. det erbjudna arbetets kvalitet och varaktighet, och den arbetssökandes individuella förhållanden. När Arbetskraftsbyrån prövar beviljandet av resebidrag bör den förutom beloppet av kostnaderna också beakta omständigheter som gäller personens förhållanden, t.ex. arbetslöshetens varaktighet och upprepad arbetslöshet samt utkomststöd som betalts till personen och hans eller hennes försörjningsplikt. För att stöd skall beviljas förutsätts inte flyttning till den ort där arbetet utförs. När bidrag beviljas kan som kostnader således beaktas å ena sidan kostnaderna för de dagliga resorna och å andra sidan flyttningskostnaderna samt t.ex. eventuella hyresgarantier.

För att resebidrag skall beviljas förutsätts att arbetstagaren har ingått ett arbets- eller läroavtal eller utnämnts till en tjänst. Platsen där arbetet utförs skall finnas utanför pendlingsområdet och arbetet skall vara heltidsarbete och vara i minst sex månader. Det föreslås att arbetets karaktär av heltidsarbete definieras i 3 mom. Definitionen av heltidsbegreppet motsvarar de principer som iakttas vid jämkad arbetslöshetsdagpenning och samordnat arbetsmarknadsstöd. Resebidrag kan således också beviljas för arbets- eller tjänsteförhållanden för viss tid. Till skillnad från systemet med rörlighetsunderstöd skall frågan om hur personen fått arbetet sakna betydelse när resebidrag beviljas. Utöver arbete som anvisats av Arbetskraftsbyrå skall bidrag kunna beviljas på basis av ett sådant anställningsförhållande där personen skaffar sig arbete på egen hand. Det förutsätts inte heller att arbetsplatsen har anmälts till Arbetskraftsbyrån.

På resebidrag och ärenden som gäller det tillämpas de bestämmelser som även annars tillämpas på arbetsmarknadsstöd, om inte något annat bestäms särskilt. Eftersom arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag skall betalas till den som har heltidsarbete, är bestämmelserna i 13 § 1—3 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd inte tillämpliga. För att förmånen skall betalas förutsätts således inte att mottagaren är arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån, och inte heller att han eller hon tar emot annat arbete eller utbildning under arbetsförhållandet.

Sökanden skall naturligtvis uppvisa ett arbetsavtal eller en annan tillförlitlig utredning över det arbete han eller hon fått och de omständigheter som inverkar på om bidraget erhålls. Arbetskraftsbyrån meddelar sitt beslut genom ett bindande utlåtande till folkpensionsanstalten, som ger sökanden ett skriftligt beslut.

Av resebidragets centrala syfte följer att bidrag inte beviljas, om sysselsättningsstöd enligt sysselsättningslagen och sysselsättningsförordningen eller sammansatt stöd enligt 2 a kap. lagen om arbetsmarknadsstöd har betalts för personens lönekostnader. En uttrycklig bestämmelse om detta föreslås i 12 e § 1 mom. Resebidraget syftar uttryckligen till att förbättra sysselsättningsmöjligheterna. Det är därför inte motiverat att bevilja resebidrag för arbete som redan inletts. En bestämmelse om detta föreslås i 12 e § 2 mom. Det bindande Arbetskraftspolitiska utlåtande som Arbetskraftsmyndigheten gett med stöd av 34 §, som föreslås bli ändrad, är i sak ett beslut. Arbetsförhållandet kan således inledas när utlåtandet har getts, även om folkpensionsanstalten ännu inte meddelat sitt skriftliga beslut.

Resebidragets belopp och varaktighet (12 § och 12 g §)

I resebidrag skall betalas arbetsmarknadsstöd till fullt belopp förhöjt med en barnförhöjning som bestäms enligt antalet barn under 18 år som skall försörjas. Arbetsmarknadsstödet minskas således inte på grund av eventuella andra socialförmåner eller behovsprövade inkomster. Löne- eller andra arbetsinkomster beaktas inte heller.

Resebidrag skall börja betalas när arbetsförhållandet inleds och Arbetskraftsbyrån skall kunna bestämma att det skall betalas i högst två månader. Resebidrag skall betalas för fem dagar i veckan.

Om ett arbetsförhållande enligt 12 d § upphör eller annars, t.ex. på grund av permittering, avbryts under stödperioden eller den sökande inte över huvud taget börjar arbeta, skall folkpensionsanstalten omedelbart upphöra med betalningen. Ett helt tillfälligt avbrott, t.ex. på grund av sjukdom, påverkar däremot inte utbetalningen av stödet.

Återkrav av resebidrag och sökande av ändring i beslut som gäller detta (30 och 35 §)

På återkrav av arbetsmarknadsstöd som betalats som resebidrag tillämpas de bestämmelser som annars tillämpas på återkrav av arbetsmarknadsstöd. För att säkerställa syftet med resebidraget föreslås dock att resebidraget i regel skall återkrävas av en stödtagare som säger upp sig eller själv förorsakar att arbetsförhållandet upphör inom sex månader efter det att det inleddes. Återkrav är dock inte skäligt om arbetsförhållandet upphör på grund av ett annat arbete som inleds omedelbart, förutsatt att också det nya arbetet är heltidsarbete.

Arbetsmarknadsstöd betalas som resebidrag enligt prövning. I enlighet med de sys-selsättningsstöd som betalas med stöd av sys-selsättningslagen och det arbetsmarknadsstöd som betalas till arbetsgivaren föreslås därför att ändring i folkpensionsanstaltens beslut om beviljande eller förvägran av resebidrag inte skall kunna sökas genom besvär. Där- emot skulle den som är misshöjd med beslutet om återkrav då överklaga hos arbetslöshetsnämnden or vidare hos försäkringsdomstolen.

1.2. Övriga förslag

Riksdagens grundlagsutskott har fäst avseende vid att ersättning för uppehälle under tiden för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning regleras genom bestämmelser på förordningsnivå. I samband med behandlingen av regeringens proposition med förslag till lagstiftning som har samband med en revidering av det arbetskraftspolitiska systemet (RP 178/1997 rd) konstaterade utskottet att denna typ av ersättning enligt utskottets uppfattning har ett så nära samband med rättigheten i 15 a § 2 mom. regeringsformen att de grundläggande bestämmelserna om den nödvändigtvis måste utfärdas på lagnivå (GrUU 32/1997 rd). I 80 § 1 mom. i den nya grundlagen sägs dessutom att bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter skall utfärdas genom lag. I förordningen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (912/1990) finns bestämmelser som så som anförts

ovan gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Regeringen avlåter en separat proposition med förslag till lag om ändring av lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning så, att dessa bestämmelser, för verkställande av den nya grundlagen, skall överföras till lagen. I nämnda proposition föreslås i syfte att höja motivationen, att studerande som får sänkt utbildningsstöd eller minskat eller samordnat arbetsmarknadsstöd skall ha rätt till ersättning för uppehälle.

I 11 a § lagen om arbetsmarknadsstöd samt i 3 och 4 § förordningen om arbetsmarknadsstöd (1361/1997) finns bestämmelser om rätt till ersättning för uppehälle under tiden för arbetspraktik. Ersättning för uppehälle betalas till den som får arbetsmarknadsstöd till fullt belopp och till vilken betalats arbetslöshetsdagpenning för maximitiden eller arbetsmarknadsstöd på grund av arbetslöshet för minst 500 dagar.

På de grunder som anförts ovan föreslås i 11 a § ändringar som motsvarar de ändringar som föreslås i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

I lagen föreslås dessutom tekniska ändringar som föranleds av resebidraget och ändringarna i annan lagstiftning. Det föreslås att ett nytt 3 mom. med omnämnande av resebidraget skall fogas till 2 §, som gäller tillämpningsområdet. I 34 §, som gäller arbetskraftspolitiskt utlåtande, föreslås likaså ändringar som föranleds av resebidraget. För-fattningshänvisningarna i 15 § 2 mom. och 16 § 1 mom. ändras så att de motsvarar den gällande utbildningslagstiftningen. I 39 § slopas hänvisningen till 36 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilken upphävdes i samband med reformen av offentlighetslagstiftningen.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Resebidraget hänför sig till arbetsförmedlingen och den övriga serviceprocessen för enskilda kunder. Syftet med förmånen är att arbetslösa som med stor sannolikhet inte kommer att få arbete inom pendlingsregionen för den kommun där de har sin hemort skall kunna ta emot lämpligt arbete även längre bort. Åtgärden effektiviserar verksamheten

på den regionala arbetsmarknaden.

Enligt Arbetskraftsbyråns beslut skall förmånsbeloppet kunna variera enligt den arbets sökandes individuella situation så, att det är högst lika stort som fullt arbetsmarknadsstöd för två månader (i genomsnitt högst 5 418 mk) förhöjt med eventuella barnförhöjningar. Enligt förslaget skall förmånen vara skattepliktig inkomst.

Resebidrag skall betalas under arbetsmarknadsstödsmomentet 34.06.52. I budgetpropositionen för 2001 har vid dimensioneringen av anslaget beaktats 8 miljoner mark för resebidrag. Om den genomsnittliga förmånsnivå är ca 4 000 mark, kan sysselsättningen av 2 000 personer stödas genom förmånen.

Förslagen om ersättning för uppehälle under tiden för arbetspraktik har inte några nämnvärda ekonomiska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet. Företrädare för de viktigaste centralorganisationerna på arbetsmarknaden, Finlands Kommunförbund, Företagarna i Finland och folkpensionsanstalten har hörts i samband med beredningen.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2001 och avses bli behandlad i samband med den.

Propositionen har anknytningar till och beröringspunkter med regeringens separata proposition med förslag till lag gällande arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och till lagstiftning som har samband med den samt regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

5. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2001.

6. Lagstiftningsordning

I 6 § Finlands grundlag finns bestämmelser om jämlikhet. Enligt 2 mom. får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas av en orsak som gäller hans eller hennes person, t.ex. på grund av ålder.

I denna proposition föreslås att till den som får eller har rätt att få arbetsmarknadsstöd skall kunna betalas resebidrag enligt prövning för att främja hans eller hennes sysselsättning. Förmånen föreslås inte för andra arbetslösa vilkas utkomst under arbetslöshets-tiden tryggas genom enligt förtjänsten avvägd arbetslöshetsdagpenning eller grunddagpenning.

När propositionen bedöms med tanke på den jämlikhet som avses i 6 § grundlagen kan det konstateras att i propositionen inte särbehandlas de som varit arbetslösa t.ex. på grund av ålder, utan stödet kan också betalas till unga, även om det för stödjande av permanent sysselsättning är viktigt att de unga styrs till utbildning. Utgångspunkten är att resebidraget är avsett för dem som har små möjligheter att själva betala de betydande merkostnader som följer av att de tar emot ett arbete. I praktiken har utkomsten för personerna i fråga länge varit delvis beroende av arbetslöshetsförmån enligt prövning.

I 18 § 2 mom. grundlagen sägs att det allmänna skall främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. I 16 § sysselsättningslagen (275/1987) och 1 § sysselsättningsförordningen (1363/1997) finns bestämmelser om främjande av sysselsättningen av arbetslösa och ordningen för verkställighet av sysselsättningslagen. Enligt bestämmelserna skall sådana långtidsarbetslösa vilkas behov av arbete är störst ges företräde. Fördjupade och effektiviserade Arbetskraftstjänster samt inriktning av sysselsättningsåtgärder mot de grupper av arbets sökande vars arbetslöshet hotar att bli utdragen och leda till permanent utslagning är alltså uttryckligen i linje med det syfte som uttalas i 18 § 2 mom. grundlagen. Vid tillämpning av regeringsformens bestämmelser om grundläggande fri- och rättigheter, vilka har samma innehåll som de gällande bestämmelserna i grundlagen, har grundlagsutskottet tidigare i flera av sina utlåtanden (t.ex. GRUU

17/1995 rd, GrUU 17/1996 rd, GrUU 32/1997 rd) ansett att syftet i 15 § 2 mom. regeringsformen är en godtagbar grund för att differentiera rättigheterna och skyldigheterna på basis av vilket slags förmån en person får och hans eller hennes ställning på arbetsmarknaden.

Det föreslagna systemet riktar sig selektivt till en grupp av arbetslösa som inte i samma utsträckning som de arbetslösa som fått arbetslöshetsdagpenning blivit delaktiga av det förbättrade ekonomiska läget och sysselsättningsläget under de senaste åren. På de grunder som anförs ovan anser regeringen att en begränsning av resebidraget till en del av de arbetslösa inte innebär en sådan avvikelse

från kravet på lika bemötande att propositionen bör behandlas i kvalificerad lagstiftningsordning. Det arbetsmarknadsstöd som skall betalas för tiden i arbete bör inte heller betraktas som en sådan i 19 § 2 mom. grundlagen avsedd social trygghet vid arbetslöshet som var och en skall ha rätt till. Eftersom propositionen dock innehåller förslag till ändringar i lagstiftning som i sak hör nära samman med grundlagen, anser regeringen det vara viktigt att grundlagsutskottets utlåtande begärs om nämnda fråga gällande lagstiftningsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 1993 om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) 2 § 3 mom., 11 a §, 15 § 2 mom., 16 § 1 mom., 30 § 6 mom., 34 § 1 mom. och 39 §, dessa lagrum sådana de lyder, 2 § 3 mom., 11 a §, 30 § 6 mom. och 34 § 1 mom. i lag 1354/1997, 15 § 2 mom. och 16 § 1 mom. i lag 1705/1995 och 39 § i lag 1325/1999, samt fogas till 2 §, sådan den lyder i nämnda lag 1354/1997, ett nytt 4 mom., till lagen ett nytt 2 b kap. och till 35 §, sådan den lyder i nämnda lagen 331 och 1354/1997, ett nytt 6 mom. som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Arbetsmarknadsstöd kan, på det sätt som föreskrivs i denna lag och i förordning, betalas till en i 1 mom. 1 eller 2 punkten avsedd person som tagit emot heltidsarbete. Syftet är härvid att främja arbetstagarens sysselsättning.

Om det i samband med ett ärende som gäller arbetsmarknadsstöd särskilt skall avgöras om en person skall anses vara bosatt i Finland, avgörs frågan enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993). I folkpensionsanstaltens beslut får ändring sökas enligt 13 § i nämnda lag.

11 a §

Övriga förmåner

När en person som avses i 2 § 2 mom. deltar i arbetspraktik, betalas till honom ersättning för resekostnader och kostnader för uppehälle under tiden för sådan arbetspraktik som avses i 6 § till ett belopp av 30 mark per dag. Ersättning för uppehälle betalas dock inte till den som inte får arbetsmarknadsstöd

under tiden för arbetspraktiken. Beträffande ersättningen för uppehälle gäller i övrigt vad som i 10 § 2 mom. bestäms om ersättning för uppehälle som betalas till den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

2 b kap.

Resebidrag

12 d §

Förutsättningar för resebidrag

Utan hinder av vad som bestäms i 13 § 1—3 mom. kan arbetskraftsbyrån på ansökan och för att stödja sysselsättning av en person och ersätta betydande kostnader till följd av mottagande av arbete bestämma att arbetsmarknadsstöd skall betalas som resebidrag till den som får arbetsmarknadsstöd eller har rätt att få arbetsmarknadsstöd och som ingår ett arbetsavtal enligt 1 § lagen om arbetsavtal och som tar emot heltidsarbete som varar i minst sex månader utanför sitt pendlingsområde enligt 10 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa (resebidrag).

För den som har rätt att få arbetsmarknadsstöd gäller vad som bestäms i 12 a § 2 mom.

Som heltidsarbete betraktas ett arbete där arbetstiden under en tid av en månad, under

fyra på varandra följande kalenderveckor eller under en särskild utjämningsperiod överskrider 75 procent av en heltidsanställd arbetstagares maximala arbetstid inom branschen.

Vad som i denna lag bestäms om resebidrag på basis av arbetsavtalsförhållande tillämpas även på läroavtal enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) samt på arbete som baserar sig på tjänsteförhållande.

12 e §

Begränsningar i fråga om resebidraget

Resebidrag betalas inte på grundval av ett sådant arbetsförhållande där arbetsgivaren för lönekostnaderna har beviljats stöd av selsättningsanslag eller arbetsmarknadsstöd enligt 2 a kap.

Resebidrag betalas inte, om det arbetsförhållande som det baserar sig på har inletts innan beslut om beviljande av bidraget fattats.

12 f §

Stödets belopp

I arbetsmarknadsstöd betalas fullt arbetsmarknadsstöd enligt 23 § 1 och 2 mom.

12 g §

Stödets varaktighet

Utan hinder av vad som i 27 § bestäms om antalet arbets-, självrisk- eller arbetsmarknadsstöddagar kan det bestämmas att arbetsmarknadsstöd skall betalas som resebidrag för högst två månader efter det att arbetsförhållandet inleddes och för fem dagar i veckan.

Om personen under stödperioden inte arbetar i ett arbetsförhållande enligt 12 d §, skall betalningen av stödet omedelbart avslutas.

15 §

Begränsningar av arbetsmarknadsstödet

En person som är 17 år och inte har fullbordad yrkesutbildning vid en läroanstalt eller inte har avlagt en examen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning är inte berättigad till arbetsmarknadsstöd. Begränsningen tillämpas inte under den tid personen deltar i sådan utbildning, arbetspraktik, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering som avses i 2 kap.

16 §

Väntetid

Till en person som avses i 2 § 1 punkten betalas arbetsmarknadsstöd när han, efter att ha anmält sig till Arbetskraftsbyrån eller under en två års granskningsperiod före sin anmälan, i sammanlagt fem månader har varit i arbete, självständig företagare eller arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån eller deltagit i sådan arbetspraktik, utbildning, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering som avses i 2 kap. Denna begränsning tillämpas inte på den som har kommit ut på arbetsmarknaden efter att ha fullbordat yrkesutbildning vid en läroanstalt eller efter att ha avlagt en examen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

30 §

Folkpensionsanstaltens beslut samt sökande av ändring

I beslut som gäller arbetsmarknadsstöd till arbetsgivaren eller arbetsmarknadsstöd som betalas som resebidrag får ändring inte sökas genom besvär. I frågor som gäller undanrövande av beslut och rättelse av fel iakttas i tillämpliga delar 33 och 33 a §. Den som är misshöjd med beslutet om återkrav av ar-

betsmarknadsstöd som betalats som resebidrag får emellertid söka ändring däri genom besvär i enlighet med 2 or 3 mom.

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall till folkpensionsanstaltens lokalbyrå avge utlåtande om huruvida de förutsättningar för arbetsmarknadsstöd om vilka bestäms i 2 § 2 och 3 mom., 2 a kap., 12 d och 12 e §, 12 g § 1 mom., 13 och 14 §, 15 § 2—4 mom., 16—22 §, 25 § 3 mom. och 26 § 2 mom. föreligger eller inte. Utlåtande skall ges om de förutsättningar som bestäms i 15 § 4 mom. endast till den del på arbetsmarknadsstödet tillämpas vad som i 4 a §, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. samt 5 a och 5 b § lagen om utkomtskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning.

35 §

Återkrav

Om en person säger upp sig från sitt arbete

Helsingfors den 6 oktober 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

eller genom sitt förfarande orsakar att arbetsförhållandet avslutas inom sex månader efter det att det arbetsförhållande inleddes på basis av vilket resebidrag har betalats, återkrävs resebidraget, om återkrav inte är oskäligt. På återkrav av arbetsmarknadsstöd som betalats som resebidrag tillämpas i övrigt 1—4 mom.

39 §

Tillämpning av lagen om utkomtskydd för arbetslösa

Om inte något annat följer av denna lag, skall på arbetsmarknadsstöd tillämpas vad som i 6 §, 10 § 1 mom., 28 § 4 och 6 mom., 32, 36 a, 39 och 43 c § samt 44 § 3 mom. lagen om utkomtskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning och ärenden som gäller utkomtskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Lagens 11 a § tillämpas på ersättningar för uppehälle vilka gäller tiden efter ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Arbetsminister *Tarja Filatov*

Lag

om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 1993 om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) 2 § 3 mom., 11 a §, 15 § 2 mom., 16 § 1 mom., 30 § 6 mom., 34 § 1 mom. och 39 §, dessa lagrum sådana de lyder, 2 § 3 mom., 11 a §, 30 § 6 mom. och 34 § 1 mom. i lag 1354/1997, 15 § 2 mom. och 16 § 1 mom. i lag 1705/1995 och 39 § i lag 1325/1999, samt fogas till 2 §, sådan den lyder i nämnda lag 1354/1997, ett nytt 4 mom., till lagen ett nytt 2 b kap. och till 35 §, sådan den lyder i nämnda lagen 331 och 1354/1997, ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Om det i samband med ett ärende som gäller arbetsmarknadsstöd särskilt skall avgöras om en person skall anses vara bosatt i Finland, avgörs frågan enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993). I folkpensionsanstaltens beslut får ändring sökas enligt 13 § i nämnda lag.

Arbetsmarknadsstöd kan, på det sätt som föreskrivs i denna lag och i förordning, betalas till en i 1 mom. 1 eller 2 punkten avsedd person som tagit emot heltidsarbete. Syftet är härvid att främja arbetstagarens sysselsättning.

Om det i samband med ett ärende som gäller arbetsmarknadsstöd särskilt skall avgöras om en person skall anses vara bosatt i Finland, avgörs frågan enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993). I folkpensionsanstaltens beslut får ändring sökas enligt 13 § i nämnda lag.

11 a §

Övriga förmåner

När en person som avses i 2 § 2 mom.

11 a §

Övriga förmåner

När en person som avses i 2 § 2 mom.

Gällande lydelse

deltar i arbetspraktik, betalas till honom ersättning för resekostnader och kostnader för uppehälle under tiden för sådan arbetspraktik som avses i 6 §. Beträffande ersättningen för uppehälle gäller vad som i 10 § 2 mom. bestäms om ersättning för uppehälle som betalas till den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Föreslagen lydelse

deltar i arbetspraktik, betalas till honom ersättning för resekostnader och kostnader för uppehälle under tiden för sådan arbetspraktik som avses i 6 § *till ett belopp av 30 mark per dag. Ersättning för uppehälle betalas dock inte till den som inte får arbetsmarknadsstöd under tiden för arbetspraktiken.* Beträffande ersättningen för uppehälle gäller i övrigt vad som i 10 § 2 mom. bestäms om ersättning för uppehälle som betalas till den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

2 b kap.

Resebidrag

12 d §

Förutsättningar för resebidrag

Utan hinder av vad som bestäms i 13 § 1—3 mom. kan arbetskraftsbyrån på ansökan och för att stödja sysselsättning av en person och ersätta betydande kostnader till följd av mottagande av arbete bestämma att arbetsmarknadsstöd skall betalas som resebidrag till den som får arbetsmarknadsstöd eller har rätt att få arbetsmarknadsstöd och som ingår ett arbetsavtal enligt 1 § lagen om arbetsavtal och som tar emot heltidsarbete som varar i minst sex månader utanför sitt pendlingsområde enligt 10 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa (resebidrag).

För den som har rätt att få arbetsmarknadsstöd gäller vad som bestäms i 12 a § 2 mom.

Som heltidsarbete betraktas ett arbete där arbetstiden under en tid av en månad, under fyra på varandra följande kalenderveckor eller under en särskild utjämningsperiod överskrider 75 procent av en heltidsanställd arbetstagares maximala arbetstid inom branschen.

Vad som i denna lag bestäms om resebidrag på basis av arbetsavtalsförhållande tillämpas även på läroavtal enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998) och lagen om

yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) samt på arbete som baserar sig på tjänsteförhållande.

12 e §

Begränsningar i fråga om resebidraget

Resebidrag betalas inte på grundval av ett sådant arbetsförhållande där arbetsgivaren för lönekostnaderna har beviljats stöd av sysselsättningsanslag eller arbetsmarknadsstöd enligt 2 a kap.

Resebidrag betalas inte, om det arbetsförhållande som det baserar sig på har inletts innan beslut om beviljande av bidraget fattats.

12 f §

Stödets belopp

I arbetsmarknadsstöd betalas fullt arbetsmarknadsstöd enligt 23 § 1 och 2 mom.

12 g §

Stödets varaktighet

Utan hinder av vad som i 27 § bestäms om antalet arbets-, självrisk- eller arbetsmarknadsstöddagar kan det bestämmas att arbetsmarknadsstöd skall betalas som resebidrag för högst två månader efter det att arbetsförhållandet inleddes och för fem dagar i veckan.

Om personen under stödperioden inte arbetar i ett arbetsförhållande enligt 12 d §, skall betalningen av stödet omedelbart avslutas.

15 §

Begränsningar av arbetsmarknadsstödet

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

bordad yrkesutbildning vid en läroanstalt eller har avlagt en examen som avses i lagen om yrkesexamina (306/94) är inte berättigad till arbetsmarknadsstöd. Begränsningen tillämpas inte under den tid han deltar i sådan utbildning, arbetspraktik, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering som avses i 2 kap.

bordad yrkesutbildning vid en läroanstalt eller *inte har avlagt en examen som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning* är inte berättigad till arbetsmarknadsstöd. Begränsningen tillämpas inte under den tid *personen* deltar i sådan utbildning, arbetspraktik, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering som avses i 2 kap.

16 §

16 §

*Väntetid**Väntetid*

Till en person som avses i 2 § 1 punkten betalas arbetsmarknadsstöd när han, efter att ha anmält sig till Arbetskraftsbyrån eller under en två års granskningsperiod före sin anmälan, i sammanlagt fem månader har varit i arbete, självständig företagare eller arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån eller deltagit i sådan arbetspraktik, utbildning, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering som avses i 2 kap. Denna begränsning tillämpas inte på den som har kommit ut på arbetsmarknaden efter att ha fullbordat yrkesutbildning vid en läroanstalt eller efter att ha avlagt en examen som avses i lagen om yrkesexamina.

Till en person som avses i 2 § 1 punkten betalas arbetsmarknadsstöd när han, efter att ha anmält sig till Arbetskraftsbyrån eller under en två års granskningsperiod före sin anmälan, i sammanlagt fem månader har varit i arbete, självständig företagare eller arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån eller deltagit i sådan arbetspraktik, utbildning, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering som avses i 2 kap. Denna begränsning tillämpas inte på den som har kommit ut på arbetsmarknaden efter att ha fullbordat yrkesutbildning vid en läroanstalt eller efter att ha avlagt en examen som avses i lagen om *yrkesinriktad vuxenutbildning*.

30 §

Folkpensionsanstaltens beslut samt sökande av ändring

I beslut som gäller arbetsmarknadsstöd till arbetsgivaren får ändring inte sökas genom besvär. I frågor som gäller undanröjande av beslut och rättelse av fel iaktas i tillämpliga delar 33 och 33 a §.

I beslut som gäller arbetsmarknadsstöd till arbetsgivaren *eller arbetsmarknadsstöd som betalas som resebidrag* får ändring inte sökas genom besvär. I frågor som gäller undanröjande av beslut och rättelse av fel iaktas i tillämpliga delar 33 och 33 a §. *Den som är missnöjd med beslutet om återkrav av arbetsmarknadsstöd som betalats som resebidrag får emellertid söka ändring däri genom besvär i enlighet med 2 och 3 mom.*

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall till folkpensionsanstaltens lokalbyrå avge utlåtande om huruvida de förutsättningar för arbetsmarknadsstöd om vilka bestäms i 2 § 2 mom., 2 a kap., 13 och 14 §, 15 § 2—4 mom., 16—22 §, 25 § 3 mom. och 26 § 2 mom. föreligger eller inte. Utlåtande skall ges om de förutsättningar som bestäms i 15 § 4 mom. endast till den del som på arbetsmarknadsstödet tillämpas vad som i 4 a §, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. samt 5 a och 5 b § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning.

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall till folkpensionsanstaltens lokalbyrå avge utlåtande om huruvida de förutsättningar för arbetsmarknadsstöd om vilka bestäms i 2 § 2 och 3 mom., 2 a kap., 12 d och 12 e §, 12 g § 1 mom., 13 och 14 §, 15 § 2—4 mom., 16—22 §, 25 § 3 mom. och 26 § 2 mom. föreligger eller inte. Utlåtande skall ges om de förutsättningar som bestäms i 15 § 4 mom. endast till den del på arbetsmarknadsstödet tillämpas vad som i 4 a §, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. samt 5 a och 5 b § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning.

35 §

Återkrav

Om en person säger upp sig från sitt arbete eller genom sitt förfarande orsakar att arbetsförhållandet avslutas inom sex månader efter det att det arbetsförhållande inleddes på basis av vilket resebidrag har betalats, återkrävs resebidraget, om återkrav inte är oskäligt. På återkrav av arbetsmarknadsstöd som betalats som resebidrag tillämpas i övrigt 1—4 mom.

39 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Om inte något annat följer av denna lag, skall på arbetsmarknadsstöd tillämpas vad som i 6 §, 10 § 1 mom., 28 § 4 och 6 mom., 32, 36, 36 a, 39 och 43 c § samt 44 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning och

39 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Om inte något annat följer av denna lag, skall på arbetsmarknadsstöd tillämpas vad som i 6 §, 10 § 1 mom., 28 § 4 och 6 mom., 32, 36 a, 39 och 43 c § samt 44 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning och

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Lagens 11 a § tillämpas på ersättningar för uppehälle vilka gäller tiden efter ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
